

Handläggare
Veronica Wolgast
Telefon: 08-50825081

Till
Socialnämnden
2018-06-12

Tillfälligt kommunbidrag avseende ensamkommande över 18 år - projektbidrag

Ansökan om projektbidrag från Stockholms stadsmission och
Ny Gemenskap (dnr 8.1.1-212/2018)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stockholms Stadsmission beviljas 14 mkr för projekt
Fadderhem (f.d. Asylboenden) för perioden 2018-07-01 till
2018-12-31.
2. Föreningen Ny Gemenskap beviljas 500 000 kr för projekt
*Värme och Vila (f.d. samordning alternativa insatser
ensamkommande över 18 år)* för perioden 2018-07-01 till
2018-12-31.
3. Beslutet justeras omedelbart

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Veronica Wolgast
Avdelningschef

Sammanfattning

Under 2015 kom mer än 35 000 ensamkommande barn och unga till Sverige för att söka asyl. Från och med den 1 juli 2017 får kommunerna endast ersättning för asylsökande ensamkommande unga mellan 18-21 år som vårdas enligt LVU (lagen om vård av unga) eller som har ett motsvarande vårdbehov. Regeringen har fördelat ett tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta de ungdomar som vill, bo kvar även efter att de blivit 18 år, till exempel för att avsluta pågående studier.

Kommunstyrelsen har beslutat att ideella organisationer efter ansökan kan beviljas medel för tillfälliga boendelösningar och vissa andra basbehov. Socialnämnden föreslår att Stockholms stadsmission beviljas 14 mkr för projekt Fadderhem och att föreningen ny gemenskap beviljas 500 000 kr för projektet Värme och vila.

Bakgrund

Regeringen har tidigare fördelat tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta de ungdomar, som vill, bo kvar även efter att de blivit 18 år till exempel för att avsluta pågående studier. Kommunstyrelsen fattade beslut 2018-01-17 (Tillfälligt kommunbidrag för ensamkommande som fyller 18 år, Dnr 156-1976/2017) om att ge socialnämnden ansvar för 20 mnkr i tillfälligt statsbidrag utöver de 10,1 mnkr som tidigare har beslutats om gällande ensamkommande som fyller 18 år som väntar på beslut om uppehållstillstånd. I samma beslut framkom att socialnämnden uppmanas att fatta beslut om utökat föreningsstöd avseende stöd till asylsökande ensamkommande som fyller 18 år. Kommunstyrelsen fattade även beslut om att uppmana socialnämnden att tillfälligt förstärka annan nödvändig verksamhet, som till exempel socialjouren och ungdomsjouren i arbetet gentemot samma målgrupp som ovan. Socialnämnden ansvarar enligt sitt reglemente för bidrag till ideella föreningar som bedriver verksamhet inom socialtjänstens område och denna modell möjliggör för staden att uppfylla regeringens intentioner. Föreningsbidraget och tillfällig förstärkning av annan nödvändig verksamhet finansieras genom regeringens tillfälliga kommunbidrag för asylsökande ensamkommande som fyller 18 år. I ärendet som ligger till grund för beslutet föreslås att en eller flera ideella organisationer efter ansökan beviljas medel för att tillhandahålla tillfälliga boendelösningar och vissa andra basbehov för ensamkommande barn som fyller 18 år under pågående asylprocess och som väljer att stanna kvar i kommunen som egenbosatta (EBO) istället för att flytta till ett anläggningsboende hos Migrationsverket.

Stadsledningskontoret har i sitt tjänsteutlåtande föreslagit att föreningsbidraget ska avse verksamhet som föreningarna kan ge fram till 30 juni 2018. I borgarrådets synpunkter framkommer att denna slutpunkt dock kan bli beroende av såväl deltagande föreningars ambitioner som Migrationsverkets förmåga att korta handläggningstiderna för besked om asyl. Borgarråden framför även att med utgångspunkt i detta resonemang bör därför socialnämnden i dialog med berörda föreningar definiera en lämplig slutpunkt under år 2018.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor i samråd med stadsledningskontoret. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen 5 juni. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 7 juni 2018.

Ärendet

I kommunstyrelsens beslut framkommer det att det under 2015 kommer än 35 000 ensamkommande barn och unga till Sverige för att söka asyl. Detta har medfört att många av dem som kommit har fått vänta länge på ett slutgiltigt besked om de får stanna i Sverige och hunnit rota sig i den kommun där de bott under väntetiden. Från och med den 1 juli 2017 får kommunerna endast ersättning för asylsökande ensamkommande unga mellan 18-21 år som vårdas enligt LVU (lagen om vård av unga) eller som har ett motsvarande vårdbehov, till exempel på grund av kriminalitet eller missbruk och vårdas enligt socialtjänstlagen. Det förutsätter att vården påbörjades innan barnet fyllde 18 år. Tidigare har kommunen kunnat få ersättning för unga som vårdas enligt socialtjänstlagen även om vårdbehovet inte motsvarar det som krävs för LVU.

Regeringen har fördelat ett tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta de ungdomar som vill bo kvar även efter att de blivit 18 år, till exempel för att avsluta pågående studier.

Medel fördelas proportionellt till vistelsekommunerna utifrån hur många inskriva asylsökande ensamkommande barn och unga som väntar på ett slutligt avgörande i sitt asylärende i respektive kommun per den 30 juni 2017. Fördelning av medel baserar sig på antalet asylsökande ensamkommande barn och unga som fyller 18 år mellan 1 juli 2017 och 30 juni 2018. Stockholms stad har fått erhålla drygt 30 mnkr från staten för perioden.

Asylsökande vuxna är i normalfallet ett statligt ansvar och staten är skyldig att erbjuda boende i ett anläggningsboende. Det är upp till varje kommun att avgöra hur de använder sina medel för gruppen asylsökande ensamkommande som är 18 år eller äldre.

Kommunstyrelsens tolkning av regeringens tillfälliga kommunbidrag är att det i vissa särskilda fall, exempelvis vid fullföljande av studier, uppstår negativa konsekvenser av en flytt som gör att ett tillfälligt stöd i den placerade kommunen kan vara att föredra.

Kommunstyrelsen beslutade att socialnämnden ansvarar för 20 mnkr i tillfälligt statsbidrag utöver de 10,1 mnkr som har tidigare beslutats för ensamkommande som fyller 18 år som väntar på beslut om uppehållstillstånd. Utöver detta beslutar kommunstyrelsen att uppmana socialnämnden att fatta beslut om utökat föreningsstöd avseende stöd till asylsökande ensamkommande som fyller 18 år. Vidare uppmanar kommunstyrelsen socialnämnden att fatta beslut

om tillfällig förstärkning av annan nödvändig verksamhet som till exempel socialjouren och ungdomsjouren i arbetet gentemot samma målgrupp som ovan. Det föreslås också att en eller flera ideella organisationer efter ansökan beviljas medel för att tillhandahålla tillfälliga boendelösningar och vissa andra basbehov för ensamkommande barn som fyller 18 år under pågående asylprocess och som väljer att stanna kvar i kommunen som egenbosatta (EBO) istället för att flytta till ett anläggningsboende hos Migrationsverket. Socialtjänsten genomför samtal med de ungdomar staden ansvarar för och kommunstyrelsen vill understryka vikten av att korrekt information ges om vilka alternativ som finns samt vilka konsekvenser respektive alternativ får. För ungdomar som väljer att stanna kvar i kommunen som egenbosatt ska det exempelvis framgå att det innebär ett eget ansvar för bostad samt att ärendet avslutas av socialtjänsten.

Målgruppen för stödet ska vara ensamkommande barn som varit placerade i Stockholms stad, som rotat sig i kommunen och som fyller 18 år under pågående asylprocess. Ungdomar som varit placerade i andra kommuner får stöd i att ta reda på hur den aktuella kommunen hanterar dessa ärenden.

Sedan det tillfälliga kommunbidraget lanserades har även förslag på ny lagstiftning kommit för att ge en ny möjlighet till uppehållstillstånd för de ensamkommande unga vuxna som kom till Sverige före 24 november 2015 och som inte hann få beslut i sitt asylärende innan hen fyllde 18 år. Det beräknas omfatta cirka 9000 unga vuxna i Sverige och beslut kring ny lag ska fattas 7 juni 2018. Det är fortfarande oklarheter i vad den nya lagen kommer innebära för målgruppen och för kommunerna. Då många i målgruppen kommer att få möjlighet att söka uppehållstillstånd på nytt så kommer asylperioden förlängas.

Projekt Fadderhem

Stockholms stadsmission har drivit projekt Fadderhem (tidigare Asylboenden, dnr 8.1.1-514/2017) sedan socialnämndens beslut om projektbidrag 2017-09-19. De fick medel fram till 2018-06-30 och ansöker nu om fortsatt projektbidrag till årets slut.

Av ansökan framkommer att verksamheten vänder sig till ensamkommande unga som varit placerade i Stockholms stad, som rotat sig i kommunen och som fyller 18 år eller fyllt 18 sedan 1 juli 2017 under pågående asylprocess. Verksamheten ska stödja dessa unga att hitta boendalternativ då de själva valt att stanna i Stockholm istället för ett av migrationsverket anvisade

anläggningsboende. Detta främst under resterande del av sin asylprocess.

Sedan tidigare ansökan i september 2017 har målgruppen ökat och antas vara runt 600 på grund av ett större antal åldersuppskrivningar. En mycket stor andel i målgruppen väljer Fadderhemsprojektet istället för Migrationsverkets boende, troligtvis för möjligheten att få gå kvar i skola i Stockholm. Nästan ingen i målgruppen har fått uppehållstillstånd och flertalet har därför blivit kvar i Fadderhemsprojektet längre än vad som var tänkt. Idag väntar många på den eventuella nya lagstiftningen för att då söka om uppehållstillstånd på nytt. Sedan september har cirka 90 fadderhem tagit emot asylsökande ungdomar. Utöver dessa har Stockholms Stadsmission ordnat boende för cirka 180 ungdomar genom vandrarhem och anläggningsboende. Fram till juni 2018 är ambitionen att antalet samtidiga boenden för målgruppen uppgå till cirka 450 stycken (200 i fadderhem och 250 i övriga boendebalternativ). Stockholms Stadsmission kommer fortsätta arbeta för att öka antalet fadderhem för att möta målgruppens behov.

Ytterligare sökta medel ska främst användas till stöd och uppföljning av dessa boendeplatser för målgruppen under resterande del av året. Sökta medel ska också användas för ekonomiskt bidrag till fadderhem som upplåter boende för målgruppen. I uppdraget ingår även råd, information och psykosocialt stöd till målgruppen och fadderhemmen kring asylprocessen och stöd vid eventuellt återvändandesamtal vid Migrationsverket. Volontärsamordning och trygghetspersonal vid anläggningsboenden samt köp av vaktrondering natt ingår också.

Stockholms stadsmission har totalt ansökt om 16 mkr. Förvaltningen kommer stå för kostnaden gällande hyra för två lokaler om 2 mkr varvid de föreslås erhålla 14 mkr.

Projekt Värme och Vila

Föreningen Ny Gemenskap har drivit projekt Värme och Vila (tidigare projekt samordna alternativa insatser ensamkommande över 18, dnr 8.1.1-30/2018) sedan socialnämndens beslut om projektbidrag 2018-01-18. De fick medel fram till 2018-06-30 och ansöker nu om fortsatt projektbidrag till årets slut.

Av ansökan framkommer att målgruppen för projektet är ensamkommande barn som varit placerade i Stockholms stad, som rotat sig i kommunen och som fyller 18 år under pågående

asylprocess. Ny Gemenskap beskriver att målgruppen har osäkra boendeförhållanden alternativt ingenstans att vara nattetid, där många lider av sviter från flykt och lång oviss asylprocess. De ansökta medlen ska användas till samordning av alternativa insatser för målgruppen och som ett komplement till redan pågående *projekt Fadderhem* som Stockholms stadsmission driver (dnr 8.1.1-514/2017). Många från ideell sektor visar stort engagemang för målgruppen, men det framkommer att det saknas samordning. Genom att samla etablerade insatser, andra initiativ och församlingar kan insatser koordineras, hjälpa fler och utföras bättre. Genom en ny plattform för samverkan kan nya och redan etablerade initiativ tillföras nya samarbetsmöjligheter. Detta arbetssätt används sedan tidigare gällande insatser för utsatta EU-medborgare genom Vinternatt 2 med volontärbaserade verksamheter som mötesplatser och lokala värmestugor i till exempel kyrkor. Målet med Ny Gemenskaps projekt är att initiera och bistå ideella initiativ och att ta fram, sprida och stödja metoder som används lokalt. De kommer även i samverkan att anordna tema-samlingar, volontärsträffar, värmestugor och öppen verksamhet på kvällstid.

I samtal med Ny Gemenskap framkommer att projektet hittills har haft kontakt med över hundra enskilda personer från målgruppen och att projektet tillsammans med volontärer och kyrkor tillhandahåller lokala övernattningar i sex lokaler, med sammanlagt 92 platser per vecka.

Jämställdhetsanalys

Alla ensamkommande oavsett kön som hör till målgruppen för stödet kommer att ha samma möjligheter till stöd via föreningar. Målgruppen för stödet består till stor del av pojkar/unga män utifrån hur könsfördelningen ser ut bland de ensamkommande som fyller 18 år och väntar på sitt beslut om uppehållstillstånd. Utifrån att det stora flertalet i målgruppen är pojkar/män är det dock viktigt att uppmärksamma flickornas/kvinnornas situation och behov.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Asylsökande vuxna är ett statligt ansvar och en utgångspunkt i de fall där ungdomarna fyller 18 år under asylprocessen är att staten erbjuder boende i ett anläggningsboende. Regeringen har fördelat ett tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta de ungdomar som vill, bo kvar även efter att de blivit 18 år, till exempel för att avsluta pågående studier. Kommunstyrelsens tolkning av regeringens tillfälliga kommunbidrag är att det i vissa särskilda fall, exempelvis vid fullföljande av studier, uppstår negativa konsekvenser av en flytt

som gör att ett tillfälligt stöd i den placerade kommunen kan vara att föredra. För att hålla sig inom giltig lagstiftning och för att kunna med det tillfälliga bidraget möjliggöra att flertalet av målgruppen kan få ta del av stöd görs det inom ramen för föreningsbidrag och i projektform. Statens intention är att de ungdomar som rotat sig i Stockholms stad efter att ha bott i kommunen under asyltiden, oavsett placerande kommun, ska få möjlighet att stanna kvar för att fullfölja sina studier.

Utifrån Migrationsverkets handläggningstakt och åldersuppskrivningar har det varit svårt att bedöma målgruppens storlek. Till detta kommer troligtvis en ny lagstiftning inför sommaren som möjliggör för målgruppen att söka uppehållstillstånd på nytt, vilket innebär förlängd asyltid. Det är viktigt att det finns råd och stöd kring hur man ansöker om uppehållstillstånd och vad det innebär för de unga som kan beröras av den eventuella nya lagstiftningen. Både Projekt Fadderhem och Projekt Värme och Vila bedöms vara nödvändiga för att kunna möta det stora antal unga vuxna som valt att stanna kvar i staden för att kunna fortsätta studera. Det är positivt att många vill hjälpa till att stötta målgruppen och för att det ska kunna göras på bästa sätt är det värdefullt att staden möjliggör detta, utifrån de statliga medel som ska användas till målgruppen. Det pågår även ett samarbete mellan stadsledningskontoret, socialförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen kring utbildningsvägar och annat kopplat till eventuell ny lag. I budgeten fick Socialjouren och Framtid Stockholm i uppdrag att förstärka nödvändig verksamhet för att jobba med målgruppen ensamkommande barn som vistas i Stockholm utan förankring i samhället. Ankomstgruppen inom Stockholms stads socialjour har en tät och intensiv kontakt med målgruppen för att motivera, förbereda och länka de ensamkommande barnen till anvisningskommuner. Ungdomsjouren har fått resurser för att förstärka arbetet med ensamkommande unga vuxna som vistas i Stockholms riskmiljöer. Detta är en grupp som riskerar att fara illa och målgruppen har behov av tidiga insatser och förebyggande åtgärder.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden beviljar Stockholms stadsmission 14 mkr för projekt Asylboenden för perioden 2018-07-01 till 2018-12-31.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden beviljar Ny Gemenskap 500 000 kr för projekt samordna alternativa insatser

ensamkommande över 18 år för perioden 2018-07-01 till 2018-12-31.

Bilagor

1. Ansökan från Stockholms Stadsmission gällande projekt Fadderhem (f.d. Asylboende) för perioden 2018-07-01 till 2018-12-31.
2. Ansökan från föreningen Ny Gemenskap gällande projekt Värme och Vila (f.d. samordna alternativa insatser ensamkommande över 18 år) för perioden 2018-07-01 till 2018-12-31.